

Solar

Empúries | Anagrama

Ian McEwan
Solar

Traducció d'Emili Olcina

Empúries | Anagrama
Barcelona

Títol original: *Solar*
© Ian McEwan, 2010

Primera edició: març del 2011

© de la traducció: Emili Olcina i Aya, 2011

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Anagrama / Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialemperies.cat

Fotocomposició: Víctor Igual
Impressió: Limpergraf
Dipòsit legal: B. 4.311-2011
ISBN: 978-84-9787-688-9

Reservats tots els drets.
Prohibida qualsevol mena de còpia.

TAULA

PRIMERA PART 2000	13
SEGONA PART 2005	131
TERCERA PART 2009	231
APÈNDIX	331
AGRAÏMENTS	335

A Annalene

Li causa un gran plaer, fa que Conill se senti ric, això de contemplar el malbaratament del món i saber que la terra també és mortal.

Rabbit is Rich, John Updike

PRIMERA PART

2000

ERA D'AQUELLA MENA D'HOMES (vagament lletjos, sovint calbs, baixos, grassos, intel·ligents) que són inexplicablement atractius als ulls de certes dones boniques. O es pensava que ho era, i era com si ho fos perquè s'ho pensava. Hi ajudava el fet que algunes dones el veien com un geni que necessitava ser rescatat. Però el Michael Beard d'aquell temps era un home amb les condicions mentals minvades, aliè a l'hedonisme, monotemàtic, ferit. El cinquè matrimoni es desintegrava, i hauria hagut de saber com calia comportar-se, encarar-se al futur, assumir la culpa. Els matrimonis, els seus matrimonis, no eren com les marees? No rodava un cap enfora just abans que un altre rodés cap endins? Però aquest era diferent. No sabia com havia de comportar-se, li feia mal encarar-se al futur, i aquesta vegada no li tocava assumir cap culpa, al seu parer. Era ella qui tenia un afer, el tenia flagrantment, punitivament, i era obvi que sense cap penediment. I ell anava trobant dins seu, enmig d'un batibull d'emocions, uns moments intensos de vergonya i d'enyorament. Patrice es veia amb un constructor, el constructor de tots dos, aquell que els havia arranjat la casa, recompost la cuina, canviat les rajoles del bany, l'individu que una vegada, en el transcurs d'un te, havia ensenyat a Michael una fotografia de la seva casa falsament Tudor, renovada i tudoritzada per ell mateix, amb una llanxa dalt d'un remolc sota un fanal d'estil victorià al camí cimentat del jardí que duia a la façana, i amb un espai reservat per plantar-hi una cabina telefònica vermella retirada de servei. Beard se sentia sorprès de descobrir fins a quin

punt era complicat allò de portar banyes. L'amargor no era senzilla. Que no digués ningú que a aquelles alçades de la vida era invulnerable a les noves experiències.

S'ho mereixia. Les quatre dones anteriors, Maisie, Ruth, Eleanor, Karen, les quals manifestaven encara un interès llunyà per la seva vida, haurien saltat d'alegria, i tant de bo si ningú no els ho explicava. Cap matrimoni no havia durat més de sis anys, i era, si fa no fa, una proesa que no hagués tingut cap fill. Les dones no havien trigat a descobrir fins a quin punt la perspectiva que ell oferia com a pare era pobra o esgarrifosa, s'havien protegit i havien marxat. Li agradava pensar que, si bé havia causat infelicitat, no ho havia fet durar mai gaire, i bé volia dir alguna cosa que encara es parlés amb totes les ex.

No pas amb la dona actual. En èpoques millors, podria haver previst per a ell mateix una viril resposta de doble registre, amb accessos de fúria perillosa, potser un episodi de cridòria de begut al jardí de darrere a altes hores, o l'anul·lació del compte del cotxe que ella duia, i la persecució calculada d'una dona més jove, l'enderrocament samsonià del temple conjugal. En canvi, el paralitzava la vergonya, l'abast de la humiliació. Encara pitjor: es deixava estupefacte a si mateix en sentir per ella un anhel desplaçat. Aquells dies, el desig per la Patrice sorgia del no-res, com un atac de caragolament de ventre. Havia de seure sol a alguna banda i deixar que passés. Aparentment, hi havia una mena de marit que s'excitava d'imaginar la seva pròpia dona amb altres homes. Un home així podia muntar-s'ho per estar lligat, emmordassat i tancat a l'armari del dormitori mentre a quatre passes la mitja taronja s'ho feia. Potser Beard havia detectat finalment dins seu una capacitat de masoquisme sexual? No havia vist ni sentit mai cap dona tan desitjable com aquella seva que ara no podia tenir. Aparatosament, va anar a Lisboa a visitar una vella amiga, però

van ser tres nits sense joia. Havia de recuperar la dona, i no gosava espantar-la amb xiscles o amenaces o brillants moments de desvari. I no era d'aquells que supliquen. Estava glaçat, era abjecte, no podia pensar en res més. La primera vegada que ella li va deixar una nota (*Passaré la nit a casa d'R Petons P*), ¿havia anat, ell, a la falsa casa Tudor adossada, ex-habitatge protegit, amb la llanxa motora emmortallada a l'àrea pavimentada i un jacuzzi en el minúscul pati posterior, per tal de rebentar-li el cervell a aquell home amb la seva pròpia clau anglesa? No, va mirar la televisió durant cinc hores amb l'abric posat, es va beure dues botelles de vi i va provar de no pensar. I va fracassar.

Però el pensament era tot el que ell tenia. Quan les altres dones descobrien els seus afers, s'enfurismaven, fredes o ploroses, insistien a tenir llargues converses a altes hores a fi d'engegar-li el que pensaven sobre la confiança destruïda, i finalment exigien la separació i venia tota la resta. Però la Patrice, en llegir per casualitat uns correus electrònics de Suzanne Reuben, una matemàtica de la universitat Humboldt de Berlín, es va posar innaturalment alegre. Aquella mateixa tarda va traslladar la roba a l'habitació de convidats. Va ser una commoció, descórrer les portes de l'armari i comprovar-ho. Aquells rengles de vestits de seda i de cotó, ara ell ho entenia, havien estat un luxe i un confort, un arrenclerament d'ella mateixa orientat a complaure'l. Ja no. Havien desaparegut fins i tot els penjadors. Ella somreia, aquell vespre, en el sopar, tot explicant que també volia ser «lliure», i, al cap de menys d'una setmana, el seu afer havia començat. Què havia de fer un home? Ell va excusar-se, un matí, a l'esmorzar, li va explicar que la seva patinada no era res, va fer grans promeses i es pensava sincerament que podria complir-les. Va ser el màxim que va apropar-se a una petició de perdó. Ella va dir que fes el que volgués. Això mateix feia ella, ara, i va ser aleshores que va revelar la iden-

titat del seu amant, el constructor, sinistrament anomenat Rodney Tarpin, el qual, un pam més alt i vint anys més jove que el banyut, no llegia res més, i se'n vantava, en el temps que sostrava i bisellava humilment per compte dels Beard, que la secció esportiva d'un suplement de diari.

Un índici primerenc de l'aflicció de Beard va ser el dismorfisme, o potser la guarició sobtada del dismorfisme. Fos com fos, es va conèixer tal com era. En veure de sobte, sortint de la dutxa, un garbuix cònic de color rosa al mirall entelat, va eixugar el vidre i, ben dret, va mirar amb incredulitat. Quins mecanismes d'autoengany l'havien induït a pensar, al llarg de tants anys, que un aspecte com aquell era seductor? L'absurd floc de cabells a l'alçada dels lòbuls de les orelles que feia de contrafort a la calba, el nou bolla de cortina de greix que penjava vora les aixelles, la innocent estupidesa de l'inflament de la panxa i el cul. En altres temps, havia pogut millorar l'altre jo del mirall tibant les espatlles enrere, posant-se ben dret, tesant els abdominals. Ara, el sèu humà recobria els esforços. Com podia retenir, ell, una dona jove tan bonica? ¿S'havia pensat, honradament, que n'hi havia prou amb la categoria, que el premi Nobel la mantindria al seu llit? Despullat, era una ignomínia, un ase, un nyap. Fins i tot vuit flexions consecutives eren fora del seu abast. Tarpin, en canvi, podia pujar corrent les escales fins al dormitori principal de la casa dels Beard amb un sac de ciment de cinquanta quilos sota el braç. Cinquanta quilos? Era més o menys el pes de la Patrice.

Ella el posava a ratlla amb una jovialitat letal. Eren uns insults addicionals, els «hola» desimbolts, el recital matutí de rutina domèstica i les sortides nocturnes, i tot allò no hauria estat res si ell hagués estat capaç de menysprear-la una mica i de planejar la manera d'alliberar-se'n. Aleshores haurien pogut enllestir el breu i patètic desmuntatge de cinc anys de matrimoni sense fills. És clar que ella el casti-

gava, però quan ell va suggerir-ho, ella va arronsar les espatlles i va dir que ella no hauria pogut dir allò d'ell tan fàcilment. Ella tan sols havia estat a l'aguait d'una oportunitat, va dir ell, i ella va riure i va dir que, si era així, li estava agraïda.

Dins de l'estat delirant, estava convençut que, alhora que estava a punt de perdre-la, havia trobat l'esposa perfecta. Aquell estiu de 2000 es posava una roba diferent, tenia un aspecte diferent, amunt i avall de la casa: texans descolורים cenyits, sabatilles de platja, un càrdigan rosa esparracat sobre una samarreta, els cabells rossos tallats curts, una blavor neguitosa més profunda en els ulls pàl·lids. Era de complexió lleugera i ara semblava una adolescent. Per les llustroses bosses buides de nansa de cordill i pels papers d'embalatge que hi havia escampats a la taula de la cuina, va saber que es comprava roba interior nova perquè Tarpin l'hi traigués. Als trenta-quatre anys, ella conservava encara l'aire de maduixa amb nata dels vint-i-tants. No l'empipava, ni el provocava, ni coquetejava amb ell, almenys allò hauria estat una mena de comunicació, sinó que perfeccionava amb constància la radiant indiferència amb què es proposava reduir-lo a no res.

Li calia deixar de necessitar-la, però el desig no funcionava d'aquella manera. Volia voler-la. Una nit xafogosa es va estirar destapat al llit i va fer l'intent d'iniciar amb una masturbació el camí cap a la llibertat. L'amoïnava que no podia veure's els genitals si no es posava dos coixins sota el cap, i la fantasia era interrompuda contínuament per Tarpin, el qual, com un tramoista ignorant provist d'una escala i una galleda, no parava de passejar per l'escenari. Hi havia en tot el planeta un altre home, fora de Beard, que mirés de complaure's amb pensaments sobre la seva pròpia dona, la qual estava a pocs metres més enllà del replà? La pregunta el buidava d'empenta. I feia massa calor.

Els amics solien dir-li que la Patrice s'assemblava a Marilyn Monroe, almenys des de certs angles i sota certes llums. L'havia satisfet admetre aquella comparació prestigiadora, però, en realitat, ell no ho veia. Ara sí. Ella havia canviat. Hi havia una sucositat nova en el llavi inferior, una promesa de neguit si baixava la mirada, i els cabells escurçats s'enrinxolaven al clatell d'una manera seductorament antiquada. Era, sens dubte, més bonica que la Monroe, allà, vagant per la casa i el jardí, els caps de setmana, enmig d'un halo ros i rosa i blau pàl·lid. Vet aquí un joc de colors adolescent que el fascinava, als seus anys.

En va fer cinquanta-tres aquell juliol i, naturalment, ella va ignorar l'aniversari i després va fer veure, dins del seu nou estil enjogassat, que se'n recordava al cap de tres dies. Li va regalar una corbata ampla d'un verd menta fluorescent i va dir-li que aquella moda «tornava». Sí. Els caps de setmana eren el pitjor de tot. Ella entrava a l'habitació on era ell, no volia parlar, però potser volia ser vista, i mirava al seu voltant, vagament sorpresa, abans de sortir. Ho sospesava tot novament, no tan sols a ell. La veia, a l'extrem del jardí, sota el castanyer d'Índia, estirada a la gespa amb els diaris, tot esperant, a l'ombra densa, l'inici de la seva nit. Després es retirava a la cambra de convidats i es dutxava, es vestia, es maquillava i perfumava. Com si li llegís el pensament, duia la pintura de llavis vermella i gruixuda. Potser Rodney Tarpin afavoria allò de la Monroe, un clixé que Beard no tenia ara cap altre remei que compartir.

Si ell encara era a casa en el moment que ella sortia (feia tot el que podia per tenir les nits ocupades), no podia resistir-se a adobar l'ànsia i el dolor, i mirava, des d'una finestra del pis de dalt, com sortia a l'aire vespertí del parc de Belsize, caminava per l'avinguda del jardí (era ben deslleial, la porta rovellada del jardí, de grinyolar sempre de la mateixa manera) i pujava al seu cotxe, un Peugeot petit i frívol

d'acceleració capritxosa. Pitjava l'accelerador amb tanta empena, així que s'apartava de la vorera, que la *douleur* redoblava perquè sabia que ella sabia que ell mirava. Després, l'absència penjava de la foscor estival com el fum d'una foguera al jardí, una càrrega eròtica de partícules invisibles que el mantenia en posició al llarg de molts minuts injustificats. No estava boig de debò, es deia repetidament, però li semblava que feia un tast de bogeria, un glopet amarg.

L'impressionava la seva pròpia capacitat per no pensar en res més. Si llegia un llibre, si feia una xerrada, pensava realment en ella, o en ella i Tarpin. Era una mala idea ser a casa mentre ella era fora amb l'altre, però des de Lisboa no tenia gens de ganes de veure velles amigues. En comptes d'això va acceptar una sèrie de conferències vespertines sobre la teoria quàntica de camps a la Royal Geographical Society, anava a tertúlies radiofòniques i televisives, i de tant en tant, substituïa col·legues malalts a les cerimònies. Que els filòsofs de la ciència s'enganyessin si creien el contrari, però la física estava lliure de la misèria humana, descrivia un món que existiria encara que no existissin els homes, les dones i les tristeses. Compartia aquella convicció amb Albert Einstein.

Però, fins i tot si sopava tard amb els amics, solia ser a casa abans que ella, i havia d'esperar, tant si ho volia com si no, fins que tornava, tot i que no passava res quan ho feia. Se n'anava directament a l'habitació, i ell es quedava a la seva, perquè no volia trobar-se-la a l'escala en aquell estat de somnolència postcoital. Gairebé preferia que es quedés tota la nit a casa de Tarpin. Gairebé, si no fos que el preu era la nit en vetlla.

A les dues de la matinada, una nit de finals de juliol, estava estirat al llit amb la bata posada i escoltava la ràdio, i, en sentir que ella arribava, de seguida, sense premeditació, va posar en pràctica un estratagema a fi de causar-li gelosia i inseguretats i de fer que volgués tornar amb ell. En els inter-

nacionals de la BBC, una dona parlava dels costums rurals que condicionaven la vida domèstica dels kurds turcs; era una salmòdia saporífera entorn de la crueltat, la injustícia i l'absurd. Beard va abaixar el volum, però va mantenir els dits en el botó, i va entonar en veu alta un fragment de cançó infantil. Calculava que ella, des de la seva habitació, sentiria la veu, però no les paraules. En acabar la frase, va pujar el volum de la veu de la dona de la ràdio durant uns segons, i després la va interrompre amb un passatge de la conferència que havia fet aquella nit i va deixar que la dona contestés llargament. Va continuar així al llarg de cinc minuts: ara la seva veu, després la de la dona; de vegades, sàviament, totes dues sobreposades. La casa estava en silenci, escoltant, és clar. Va anar al bany, va obrir una aixeta, va estirar la cadena i va riure sorollosament. Que la Patrice sabés que ell tenia un amant enginyosa. Després va emetre una mena de xiscle ofegat. Que la Patrice sabés que s'ho passava bé.

No va dormir gaire aquella nit. A les quatre, al cap d'una llarga estona d'un silenci que suggeria una tranquil·la intimitat, va obrir la porta del dormitori i, tot mantenint un murmuri insistent, va baixar l'escala a reculons, i picava de mans per fer el soroll de les petges de la parella al compàs de les seves. Era la mena de pla lògic que només un boig podia adoptar. Després d'acompanyar l'amant fins al rebedor i d'acomiar-se'n enmig de petons silenciosos, i de tancar la porta d'entrada darrere d'ella amb una fermesa que va ressonar a tota la casa, va pujar l'escala i va ensopir-se, finalment, fins almenys passades les sis, tot repetint per a ell mateix, en veu baixa: «Jutgeu-me pels resultats». Va llevar-se una hora més tard per garantir-se una trobada casual amb la Patrice abans que se n'anés a la feina i que veiés com n'estava, ell, de content, de cop i volta.

A la porta, la Patrice va aturar-se, amb les claus del cotxe a les mans i amb la corretja de la bossa plena de llibres

tallant l'espatlla de la brusa de flors. No hi havia cap marge de dubte: se la veia baldada, tensa, tot i que la veu tenia la vivacitat de sempre. Va dir-li que convidaria Rodney a sopar aquella nit, que probablement es quedaria tota la nit i li estaria agraïda si ell, Michael, no entrava a la cuina.

Era justament el dia que ell viatjava del centre a Reading. Marejat de cansament, va començar el viatge mirant per la bruta finestra del tren la miraculosa combinació de caos i monotonia del Londres suburbà, i maleint-se per ximple. ¿Ara li tocava el torn de sentir veus a través de les parets? Impossible, no s'amagaria i li plantaria cara. ¿Lluitaria amb Tarpin? Impossible, acabaria estampat en el parquet del passadís. Era evident que no havia estat en les condicions convenients per prendre decisions o per fer plans i, d'ara endavant, havia de tenir present el seu estat mental infiable i actuar conservadorament, passivament, honestament, i no trencar les regles, no fer res a la desesperada.

Al cap d'uns mesos violaria totes les promeses d'aquella resolució, la qual, però, ja estava oblidada al final de la jornada, perquè la Patrice va tornar de la feina sense provisions (no hi havia res a la nevera) i el constructor no hi va anar a sopar. Va veure-la només una vegada aquella nit, en el moment que travessava el passadís amb una tassa de te a la mà, i se la veia desanimada i grisa, menys com la icona del cinema i més com la mestra de primària cansada de la feina i amb una vida privada horrorosa. ¿S'havia equivocat, ell, renyant-se al tren; havia funcionat realment l'estratagema i ella, trista, havia hagut de cancel·lar la cita?

Va reflexionar sobre la nit abans i li va semblar extraordinari que, al cap d'una vida d'infidelitats, una nit amb una amiga imaginària no resultés menys excitant. Per primera vegada en setmanes, se sentia vagament alegre i fins i tot va xiular una melodia de musical mentre s'escalfava el sopar al microones, i, en veure's al mirall rei-sol de fulles d'or que

hi havia al vestidor al peu de l'escala, li va semblar que la cara havia perdut una mica de greix i tenia una expressió resolta; s'hi endevinava l'ombra del pòmul i tenia, sota la llum de la bombeta de trenta watts, una certa noblesa, potser com a efecte del iogurt líquid ensucrat anticolesteròlic que cada matí s'esforçava a engolir. Després de ficar-se al llit, no va encendre la ràdio i va esperar amb el llum apagat el penedit copet amb les ungles a la porta.

No va arribar, però ell no es va inquietar. Que ella passés la nit en blanc i reexaminés la seva vida i les coses que tenien sentit, i pesés a la balança de la vàlua humana un Tarpin de mans calloses amb la llanxa emmortallada i el comparés amb l'eteri Beard de renom mundial. Les cinc nits següents ella es va quedar a casa, fins allà on ell podia saber-ho, i ell tenia els compromisos de la conferència i de reunions i sopars, i quan tornava a casa, habitualment després de la mitjanit, esperava que les petges confiades transmetessin a la casa a les fosques la impressió d'un home que torna d'una cita.

A la sisena nit, podia quedar-se a casa, però va decidir que sortiria, després de passar més estona que de costum sota la dutxa i amb l'assecador de cabells. Des de la seva posta, una finestra petita i molt amagada d'un mig replà del pis de baix, va veure-la que caminava per l'avinguda del jardí i feia una pausa al costat d'una planta de malves roges, s'aturava com si li costés anar-se'n i estirava la mà per examinar una flor. Va collir-la, arrancant-la entre les ungles acabades de pintar del polze i l'índex, va sostenir-la un moment, reflexivament, i després la va deixar caure als seus peus. El vestit estival, de seda beix, sense mànigues, amb un plec a l'esquena, era nou, un senyal que ell no sabia ben bé com calia interpretar. Va continuar fins a la porta frontal i a ell li va semblar que hi havia una feixuguesa a les petges o, pel cap baix, un cert esmorteïment de la vivacitat habitual,

i va sortir del gual amb el Peugeot amb una acceleració si fa no fa normal.

Però va ser menys feliç aquella nit mentre esperava, novament insegur del seu seny, i començava a pensar que, al cap i a la fi, la pallassada amb la ràdio l'havia ensorrat. A fi d'ajudar-se a meditar va servir-se un whisky i va mirar el futbol. En comptes de sopar, va menjar-se una terrina de gelat de maduixa i va anar picant mig quilo de pistatxos. Estava inquiet, l'empipava un desig sexual vague, i va arribar a la conclusió que valia més que comencés o reprengués un afer real. Es va entretenir una mica a passar les pàgines de la llibreta d'adreces i va mirar-se el telèfon durant una bona estona, però no va agafar-lo.

Es va beure la meitat de la botella i abans de les onze es va adormir vestit damunt del llit amb el llum de sostre encès, i durant uns quants segons no va saber on era quan, al cap d'unes hores, el va despertar el so d'una veu al peu de l'escala. El rellotge de la tauleta de nit marcava dos quarts de tres. Era la Patrice que parlava amb Tarpin, i Beard, encara enfortit per la beguda, se sentia amb ànims de dir-hi la seva. Va posar-se dret, mig estabornit, al centre del dormitori, balancejant-se una mica mentre es posava la camisa dintre dels pantalons. Va obrir la porta silenciosament. Tots els llums de la casa estaven encesos, perfecte, ja baixava les escales sense pensar gens en les conseqüències. Patrice encara parlava, i a ell li va semblar, mentre travessava el menjador en direcció a la porta oberta de la saleta, que la sentia riure o cantar i que ell estava a punt d'interrompre una petita celebració.

Però estava sola i plorava, asseguda al sofà, encorbada cap endavant, amb les sabates caigudes de costat damunt de la llarga taula de centre de vidre. Emetia un estrany so embotellat, lúgubre. Si mai havia plorat per ell d'aquella manera, havia estat sense que ell hi fos. Va aturar-se al llindar de la porta i ella, de moment, no el va veure. Era un trist

espectacle. Tenia un mocador de lli cargolat dins del puny, les espatlles delicades estaven caigudes i se sacsejaven, i Beard va sentir molta llàstima. Va intuir que la reconciliació era a tocar, que només calia una mica de tendresa, unes paraules amables, no fer preguntes, i ella es vinclaria contra el seu cos i ell la pujaria, tot i que, fins i tot enmig del sobtat accés de calidesa sentimental, sabia que no podia sostenir-la, ni tan sols amb tots dos braços.

En el moment que començava a travessar l'habitació, un llistó del terra va cruixir i ella va alçar la mirada. Els ulls es van trobar, però només durant un segon, perquè les mans d'ella van volar a la cara i van tapar-la mentre es cargolava sobre si mateixa. Ell va cridar-la pel nom, i ella va fer que no amb el cap. Pesadament, tombada d'esquena, va aixecar-se del sofà, va posar-se a caminar gairebé de gairell i va ensopegar amb la pell d'ós polar que tendia a relliscar amb massa facilitat pel sòl de fusta. Una vegada ell havia estat a punt de trencar-se un turmell i detestava la catifa des d'aleshores. També li eren antipàtiques aquella boca sardònica, esbatanada, i les dents esgrogueïdes per l'exposició a la llum. No havien fet mai res per fixar-la a terra, i ni parlar-ne de llançar-la perquè era un regal de noces del pare d'ella. Va establir-se, va pensar a recollir les sabates i, tapant-se els ulls amb la mà lliure, va passar apressadament pel seu costat, va recular en intentar ell tocar-li el braç i es va posar a plorar novament, ara amb més llibertat, mentre corria escales amunt.

Ell va apagar els llums de l'habitació i va estirar-se al sofà. Era inútil que la seguís si no el volia, i ara tant se valia, perquè havia vist, ell. Era tard perquè ella dissimulés el morat sota l'ull dret que s'estenia fins a la part de dalt de la galta, una negror que s'inflamava de vermell a les vores i s'inflava sota la parpella inferior, tancant l'ull. Va sospirar amb resignació. Era indefugible, el seu deure era clar, ara

havia de pujar al cotxe i conduir fins a Cricklewood, insistir amb la campaneta fins a treure Tarpin del llit, encarar-se amb ell allà mateix, sota el llum de la porta, i sorprendre l'abominat adversari amb una exhibició astoradora de rapidesa i sentit de finalitat. Amb els ulls aclucats, s'ho va pensar i repensar, aturant-se en el detall del puny dret rebentant el cartílag del nas de Tarpin, i després, amb retocs secundaris, va reconsiderar l'escena amb els ulls tancats i no es va bellugar fins que, l'endemà al matí, va despertar-lo el soroll de la porta que es tancava en anar-se'n ella a treballar.

Tenia un càrrec universitari honorífic a Ginebra i no hi ensenyava, permetia l'ús del seu nom i del títol, professor Beard, premi Nobel, a capçaleres, a institucions, signava «iniciatives» internacionals, era membre d'una Comissió Reial patrocinadora de la ciència, parlava a la ràdio, en termes profans, sobre Einstein, els fotons o la mecànica quàntica, secundava les peticions de beques, era assessor editorial de tres revistes erudites, escrivia dictàmens de qualitat i recomanacions, l'interessaven les xafarderies i la política de la ciència, els posicionaments, les alegacions especials, el terrorífic nacionalisme, els pessics de sumes colossals arrancades a ministres i buròcrates ignorants per a encara un altre accelerador de partícules o per llogar un instrument espacial en un nou satèl·lit, participava en convencions gegantines als Estats Units (onze mil físics en un mateix lloc!), escoltava explicacions sobre investigacions de postdoctorat, feia, amb unes variacions mínimes, la mateixa sèrie de conferències sobre els càlculs que donaven suport a la Combinació Beard-Einstein que li havia valgut el premi, lliurava premis i medalles, acceptava graus honorífics i feia xerrades de sobretaula i discursos laudatoris en honor de col·legues que es jubilaven o estaven a punt de ser cessats. Dintre d'un

món tancat i especialitzat, era, gràcies a Estocolm, una celebritat, i es deixava relliscar d'un any a un altre, vagament cansat d'ell mateix, orfe d'alternatives. Els estímuls i els imprevistos eren, tots, a la vida privada. Potser ja n'hi havia prou, potser havia aconseguit tot el que podia en el curs d'un brillant estiu de la joventut. Una cosa era segura: feia dues dècades des de l'última vegada que havia estat assegut sol i en silenci hores i hores, amb un llapis i una llibreta a les mans, pensant, cercant una hipòtesi original, jugant amb ella, empaitant-la, incitant-la a la vida. No en trobava mai l'ocasió, però no, l'excusa era feble. Li mancava la voluntat, el material, li mancava l'espurna. No tenia idees noves.

Però hi havia un nou centre governamental de recerca als afores de Reading, ben a prop del brogit del tram est de l'autopista i a sotavent d'una fàbrica de cervesa. La idea era que el Centre s'assemblés al Laboratori Nacional d'Energia Renovable de Golden, Colorado, prop de Denver, i en compartia les finalitats, però no la magnitud de les instal·lacions ni del finançament. Michael Beard era el primer director del nou Centre, però la feina de debò la feia un funcionari veterà anomenat Jock Braby. Els edificis administratius, una part dels murs divisoris dels quals contenien amiant, no eren nous, i tampoc no ho eren els laboratoris, la finalitat dels quals havia estat, en altres temps, fer proves amb matèries nocives per al negoci de la construcció. Nou, només hi havia una tanca de tres metres de filferro i ciment, erissada d'advertències, regularment espaiades, de no apropar-se, que recorria tot el perímetre del Centre Nacional d'Energia Renovable sense el consentiment de Beard ni el de Braby. Representava, no van trigar a esbrinar-ho, el disset per cent del pressupost del primer any. Havien comprat un camp fangós de trenta acres a un granjer local, i l'inici dels treballs de drenatge encara era en fase de planificació.